

KAKO PREPREČITI VNOS VD V REJO

Obvezna je uporaba zaščitne obleke in obutve za vse, ki vstopajo na območje objektov za rejo živali.

Zavarujte obrat pred nepooblaščenim dostopom oseb ali živali v objekte z živalmi ali vozil v obrat.

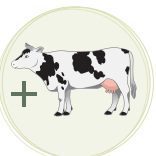
Vstop drugih oseb v objekte in izpuste, kjer so nastanjene živali, samo z vašim dovoljenjem ob upoštevanju biovarnostnih ukrepov.

Zaščitite živali in objekte pred vektorji (nadzor vektorjev).

Živali nabavljajte samo iz obratov s preverjenim zdravstvenim stanjem.

Izolirajte (karantena) novonabavljene živali.

Zagotovite ustrezno odstranjevanje gnoja, stelje in poginulih živali.

KAJ NAREDITI, ČE POSUMITE NA VD

1

Takoj pokličite svojega veterinarja!

2

Če je le mogoče, ločite bolne živali od zdravih.

3

Preprečite dostop drugim živalim do sumljivih živali, gnoja, nastilja, uporabljene stelje, krme in drugih morebitno okuženih predmetov.

4

Dosledno izvajajte biovarnostne ukrepe, da preprečite tveganje za širjenje bolezni.

5

Ne premikajte živali iz, v ali znotraj objektov.

6

Veterinarju zagotovite vse pomembne informacije o dogajanju v reji.

7

Dosledno upoštevajte navodila in izvajajte ukrepe za nadzor bolezni, ki vam jih odredi veterinar.

Več informacij najdete na spletni strani
<https://www.gov.si teme/vozlicasti-dermatitis/>

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO
UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA VARNO HRANO,
VETERINARSTVO IN VARSTVO RASTLIN

VOZLIČASTI DERMATITIS *Lumpy skin disease*

O BOLEZNI

Vozličasti dermatitis (angleško Lumpy skin disease - LSD) je zelo nalezljiva virusna bolezen goveda. Prenaša se predvsem s prenašalci iz debela členonožcev (muhe, komarji), širi pa se lahko tudi z okuženimi živalmi in njihovimi proizvodi.

Za ljudi bolezen ni nevarna.

Pojav vozličastega dermatitisa (VD) ima velik ekonomski vpliv zaradi škod in izgub, ki nastanejo v proizvodnji (upad mlečnosti, zmanjšana kvaliteta kože) ter zaradi prepovedi premikov živali in proizvodov na in z območij z omejitvami.

Vozličasti dermatitis je bil stalno prisoten izključno v vzhodni, južni in zahodni Afriki. Na območju Evropske unije (EU) je bil prvič ugotovljen avgusta 2015 v Grčiji, od koder se je razširil v Bolgarijo in države Zahodnega Balkana. Bolezen je bila, predvsem zaradi koordiniranih akcij cepljenja v vseh okuženih državah, uspešno obvladana leta 2018. V naslednjih letih v EU ni bilo izbruhov VD.

Od junija 2025 pa se VD širi v Italiji in Franciji. Prvi izbruh VD so potrdili v Italiji na Sardiniji, nato še v Lombardiji, na severu Italije.

KLINIČNI ZNAKI

Bolezen se kaže s povišano temperaturo, vnetjem nosne sluznice, očesnih veznic in prekomernim slinjenjem.

Pri obolelih živalih se znatno zniža mlečnost.

Pojavijo se boleči vozlički velikosti 2 do 5 cm, ki se razvijejo po celem telesu, predvsem po glavi, vratu, vimenu in presredku. Vozlički prizadenejo kožo in podkožje, iz njih se lahko izloča serozna tekočina. Po dveh tednih lahko vozlički nekrotizirajo.

Po sluznicah ustne votline, prebavil, sapnika in pljuč se pojavijo lezije. Živali so depresivne, neješče in hujšajo. Bezgavke so povečane, pojavijo se otekline po okončinah.

ZDRAVLJENJE

Bolezni se ne zdravi!

Pojavijo se boleči vozlički velikosti 2 do 5 cm, ki lahko nekrotizirajo.

Vozlički vse lahko pojavijo po celotnem telesu.

Vir foto: BFSA Bolgarija, KVFA Kosovo

PRENOS BOLEZNI

Bolezen se hitro širi, predvsem s premiki živih živali.

Glavni način prenosa bolezni je mehanski prenos z vektorji iz debela členonožcev (*Arthropoda*), predvsem komarji (*Culex mirificens* in *Aedes natrionus*) in muhe (*Stomoxys calcitrans* in *Biomyia fasciata*).

V manjši meri predstavlja vir okužbe tudi neposreden stik z okuženimi živalmi.

Do prenosa bolezni lahko pride tudi z zaužitjem vode in krme, onesnažene s slino okuženih živali.

PREPREČEVANJE VNOSA IN ŠIRJENJA

Ko se bolezen pojavi na določenem območju, je zelo težko preprečiti njeno nadaljnje širjenje.

Preventivni ukrepi, ki pomagajo pri zaščiti pred vnosom VD v državo, so predvsem dosledno upoštevanje omejitev in prepovedi premikov živih živali, trupov, kože in semena iz držav in regij, kjer je bolezen prisotna ter dosledno izvajanje biovarnostnih ukrepov.

Če se bolezen pojavi v bližini meja, lahko država v skladu z zakonodajo uvede zaščitno cepljenje v nujnih primerih, s čimer lahko v veliki meri prepreči vnos bolezni v državo.

Ukrepi, ki se izvajajo po potrditvi bolezni v državi:

- zapora okuženega obrata (prepoved vseh premikov živali in proizvodov),
- vzpostavitev zaščitnega (20 km) in ogroženega območja (50 km), če je potrebno tudi dodatnega območja z omejitvami,
- pokončanje dovzetnih živali v okuženem obratu in neškodljivo odstranjevanje trupel,
- cepljenje,
- čiščenje in razkuževanje prostorov in opreme,
- zaščita živali in prostorov pred vektorji (nadzor vektorjev).